

Campagne voor Voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid

- **Overzichtsdocument: Voorstellen, ondersteuners, achtergronden en inspiratie van de vastenactie en huidige activiteiten om de ‘vergeten’ voedsel-, energie- en klimaatcrises aan te pakken, een overzicht van de media over deze actie en mogelijkheden tot ondersteuning.**

Inleiding

In dit document vindt u allereerst de voorstellen voor een rechtvaardiger handels-, landbouw-, klimaat- en energiebeleid, die worden ondersteund door een aantal maatschappelijke organisaties. Deze voorstellen zijn vooral gericht aan de Nederlandse politiek en werden (op 10 en 31 oktober 2011) met een begeleidende brief verstuurd naar de Commissieleden in de Tweede Kamer en betreffende ministers. Ook de directies van Solidaridad, het Wereld Natuurfonds en Initiatief Duurzame Handel hebben deze voorstellen ontvangen.

Deze eisen werden door 28 mensen in Nederland en het buitenland kracht bij gezet middels een vastenactie van 24 uur op Wereldvoedseldag 16 oktober 2011. Op die dag werd ook Werkgroep Voedselrechtvaardigheid opgericht, zie www.foodjustice.eu. Ook op 1, 20 en 24 november en op 13 december werd er door een aantal mensen 24 uur gevast. Daarbij werd deze actie vanaf 1 november Guus Geurts voortgezet middels een veertigdaagse vastenactie, waarbij hij niets at en alleen water en kruiden thee dronk aangevuld met zouten op doktersadvies. De laatste weken adviseerde begeleidende dokter Co van Melle hem ook dextrose en Vitamine B1. Op 11 december besloot hij deze vastenactie voort te zetten door een hongerstaking voor onbepaalde tijd tot minimaal een voorstel door de Tweede Kamer werd overgenomen. Maar op advies van de dokter stopte hij hier op 14 december mee, na 43 dagen vasten. Zijn bloeddruk was een paar dagen eerder 70 over 50. Toen hij stopte woog hij 61 kg terwijl hij begon op 79 kg. Hiermee was hij boven de kritieke grens van 18% lichaamsgewichtsverlies aanbeland. Nog 6 dagen wachten op de stemmingen in de Tweede Kamer was volgens Co van Melle niet verantwoord.

In deel 2 van dit document vindt u de genoemde brief aan de politiek met daarbij de achtergronden en inspiratie van genoemde vastenactie en hongerstaking. In deel 3 vindt u een overzicht van alle activiteiten rondom deze vastenactie en de huidige activiteiten van Werkgroep Voedselrechtvaardigheid. In deel 4 volgt een update van de vorderingen van de voorstellen in de Tweede Kamer. Dus wat is er uiteindelijk gebeurd met onze voorstellen? Deel 5 geeft een overzicht van alle media-aandacht voor deze actie en tenslotte gaat deel 6 over hoe u genoemde acties kunt ondersteunen. Dit gehele document is ook te downloaden via: www.guusgeurts.nl/hongerklimaat

1. Petitie voor voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid

- **Analyse en voorstellen om de ‘vergeten’ voedsel-, energie- en klimaatcrises aan te pakken**

In dit document doen wij voorstellen voor een rechtvaardiger handels-, landbouw-, klimaat- en energiebeleid. Wij doen dit op dit moment omdat de komende maanden cruciale beslissingen genomen worden over de voorziening in basisbehoeften en de toekomst van onze planeet. Zo wordt de VN-klimaatconferentie in Durban Zuid-Afrika gehouden van 28 november t/m 9 december en is er een ministeriële WTO-top in Genève van 15 t/m 17 december. Ook staat voedsel op de agenda van de G20 op 3 en 4 november, en wordt er vanaf 12 oktober gesproken over de voorstellen voor een nieuw Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid, wat gaat gelden voor de periode van 2014 tot 2020. Daarbij hebben het voorkomen van een desastreuze klimaatverandering, de bescherming van het recht op voedsel en het recht op levensonderhoud van boeren, herders en inheemse volkeren, alles te maken met de politieke keuze voor concurrentie op de wereldmarkt binnen de WTO en andere vrijhandelsverdragen.

Daarom zeggen wij NEE tegen:

- De EU-handelsstrategie *Trade, Growth and World Affairs*¹. Deze – voor het publiek onbekende

¹ *Trade, Growth and World Affairs – Trade policy as a core component of the EU's 2020 strategy*, European Commission DG Trade, November 2010, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/november/tradoc_146955.pdf

- strategie lijkt geschreven om de winsten van Europese multinationals te maximaliseren, maar leidt tot een sociale en milieucatastrofe binnen en buiten de EU. Binnen deze strategie worden toegang tot markten en grondstoffen buiten Europa als ‘grondrechten’ beschouwd en herleven koloniale tijden. Daarbij leidt de politieke keuze voor concurrentie op de wereldmarkt ertoe dat effectief Europees beleid binnen andere beleidsterreinen – zoals landbouw, klimaat, energie en biodiversiteit – onmogelijk wordt gemaakt. Iedere milieumaatregel verzwakt dan namelijk de internationale concurrentiepositie.
- De liberalisering van de handel in landbouwproducten; een politieke keuze die (pas) zo’n 20 (WTO en EU) tot 25 jaar (Wereldbank, IMF) geleden gemaakt is. Daarvoor realiseerde politici zich wel dat landbouw en vrijhandel niet samengaan, omdat boeren alleen duurzaam kunnen produceren voor een kostendeekkende prijs.
- Deze vrijhandelsakkoorden omdat deze ook leiden tot toegang tot - en voortdurende uitputting van natuurlijke hulpbronnen (in ontwikkelingslanden) zoals land, water, mineralen en energie om luxeproducten te produceren voor de happy few met koopkracht, in plaats van de voorziening in basisbehoeften voor iedereen, nu en in de toekomst.
- Misleidende ‘oplossingen’ zoals zelfregulering – met vrijwillige en weinigzeggende criteria – door het bedrijfsleven (b.v. binnen ronde tafels voor soja en palmolie) in plaats van bindende sociale en milieuwetgeving, bescherming van mensenrechten en marktregulering.
- Onrechtvaardige en ineffectieve ‘klimaatoplossingen’ als het *Clean Development Mechanism*, CO₂-emissiehandel, biobrandstoffen en boomplantages in ontwikkelings-landen, waarmee ontwikkelde landen hun verantwoordelijkheid om hun energieverbruik drastisch te verminderen ontlopen. Het voorlopige klimaatakkoord uit 2010 zal daarbij (mogelijk) leiden tot een stijging van de temperatuur met 4 – 5 °C ², terwijl een stijging van 2 °C al kan leiden tot een onomkeerbare situatie. Kleinschalige boeren in ontwikkelingslanden krijgen al te maken met grootste negatieve gevolgen van deze klimaatverandering. Een deel van hen wordt ook nog van hun land verjaagd door dit soort maatregelen.

Tot nu toe hadden argumenten voor een politieke verandering die tot een ecologisch verantwoorde en sociaal rechtvaardige toekomst voor een ieder zouden kunnen leiden, weinig tot geen effect. De lobbymacht van grote multinationale bedrijven op de (inter)nationale overheden is te groot, de moed van politici om te ver af te wijken van *Business as Usual* is te klein, en het geloof in de neoliberale ‘wereldreligie’ is onaangetast ondanks de economische, sociale en ecologische crises waar we midden in zitten. We doen echter een dringend beroep op u om in deze beslissende maanden voor het klimaat, de regulering van de wereldhandel en het Europese landbouwbeleid, de zaken goedschiks aan te pakken nu het nog kan.

Wij stellen voor dat de Nederlandse regering haar inzet - binnen de EU - als volgt wijzigt:

Voedselsoevereiniteit binnen landbouw- en handelsbeleid:

- De WTO-top in december is een mooie gelegenheid de al jaren voortslepende onderhandelingen in de *Doha Development Round* af te breken. Ook dient het *Agreement on Agriculture* over vrijhandel in de landbouw drastisch hervormd te worden, zodat voedselsoevereiniteit en respect voor mensenrechten maatgevend worden ³ (zie hierna bij *GLB voor de specifieke maatregelen*).
- Europa stopt met opdringen van de liberalisering van de landbouw binnen bilaterale en regionale handelsverdragen met de armste ontwikkelingslanden, zoals de *Economic Partnership Agreements* met de Europese oud-koloniën de zogenaamde ACP-landen.
- Ontwikkelingslanden mogen zo snel mogelijk hun importheffingen verhogen om zodoende hun voedselproductie via eigen boeren te beschermen. De Wereldbank en het IMF schrappen deze eisen tot liberalisering uit hun ‘hervormingsprogramma’s’.

² *The Cancún Agreement: Not Worth Cheering*, Friends of the Earth Europe, 20 december 2010, pagina 2, zie: http://www.foeeurope.org/climate/download/Cancun_20_12_2010.pdf

³ *Rebuilding the WTO Agreement on Agriculture on food sovereignty*, Jacques Berthelot, Solidarité, 30 mei 2011, zie: <http://solidarite.asso.fr/IMG/pdf/Rebuilding-the-Agreement-on-Agriculture-on-food-sovereignty.pdf>

- Handelsverdragen en het Europese Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) voor de periode 2014 – 2020, worden dusdanig hervormd dat Europa zoveel mogelijk zelfvoorzienend wordt op gebied van voedsel, veevoer, hout, textiel en energie. Dat kan via:
  - o Importheffingen en productiebeheersing worden behouden of ingevoerd voor alle landbouwproducten zodat boeren kostendekkend betaald krijgen, en alle handelsversturende inkomens- en exportsubsidies kunnen worden afgeschaft.
  - o Zo wordt – ook verkapte – dumping in ontwikkelingslanden voorkomen én kunnen Europese boeren de alternatieven produceren voor producten (als soja, palmolie) die nu nog worden ingevoerd en leiden tot grote sociale- en ecologische problemen in het mondiale Zuiden.
  - o Gecombineerd met hogere milieu- en dierenwelzijneisen aan boeren én Europese ecotaxen, zal dit leiden tot een internalisering van alle kosten in de prijs aan de consument.
  - o De € 25 miljard die zo wordt bespaard op het GLB ⁴ wordt ingezet voor stimulering van ecologische, kleinschalige, regionale landbouw en verwerking, en voor gedecentraliseerde duurzame energieopwekking in Europa en in ontwikkelingslanden.
- Europese bedrijven en beleggingsfondsen wordt verboden land op te kopen in ontwikkelingslanden, om zo de Europese bijdrage aan de huidige *landgrab* te stoppen.
- Een hernieuwde EU-handelsstrategie moet leiden tot eerlijke handel met ontwikkelingslanden, een meer zelfvoorzienend Europa, een kringlooeconomie met een drastisch lager energieverbruik en meer werkgelegenheid. Ontwikkelingslanden krijgen dan een groot deel van hun markten en natuurlijke hulpbronnen terug voor hun eigen ontwikkeling, in een door henzelf gekozen tempo.

Klimaatrechtvaardigheid en energiezekerheid:

- De EU brengt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van broeikasgas t.o.v. 1990 met 50% terug voor 2017. Dit komt overeen met de voorstellen binnen de internationale ‘Overeenkomst van het volk’, opgesteld in 2010 in Bolivia.⁵ Hiertoe worden de volgende maatregelen genomen:
  - o het *Clean Development Mechanism* en CO₂-emissiehandel worden afgeschaft;
  - o de Europese ecotaxen op fossiele brandstoffen worden drastisch verhoogd (en de belasting op arbeid wordt verlaagd);
  - o de subsidies op fossiele brandstoffen worden afgeschaft (in NL € 7,5 miljard per jaar ⁶);
  - o er gaat geen overheidsgeld meer naar aanleg van snelwegen, zeehavens en vliegvelden;
  - o de overheidsinvesteringen in het openbaar vervoer worden sterk uitgebreid;
  - o ook de zeevaart en luchtvaart krijgen te maken met drastische reductieverplichtingen voor hun uitstoot van broeikasgassen;
  - o invoering van een *feed-in-tarief* systeem (Duits model) in Nederland (en andere lidstaten), om decentrale duurzame elektriciteitsproductie met kostendekkende prijzen te stimuleren;
  - o de bouw van Nederlandse (en Europese) kolencentrales wordt gestaakt, de al in werking zijnde kolencentrales worden zo snel mogelijk (uiterlijk in 2020) gesloten;
  - o er komt een Europees importverbod op olie(producten) afkomstig van teerzanden;
  - o 50 tot 75% van de mondiale uitstoot van broeikasgassen kan worden voorkomen of vastgelegd door: het organische stofgehalte in landbouwgronden te verhogen, de intensieve veehouderij te beëindigen en over te gaan naar gemengde bedrijven, over te gaan naar

⁴ *Assessment of the budgetary effects of the ‘New Policy’*, JM Boussard and others, December 2010, pag. 8, zie: <http://nyelenieurope.net/europeanfooddeclaration/sites/default/files/10%2012%2013%20budget%2021%20dec.doc>

⁵ De *Overeenkomst van het Volk* werd opgesteld is tijdens *The World People's Conference on Climate Change and the Rights of Mother Earth* in Bolivia in 2010. Zie: <http://pwccc.wordpress.com/support/>

⁶ *Miljarden steun onnodig op de energiemarkt*, Liesbeth van Tongeren, 22 juni 2011, <http://kamerledenbloggen.groenlinks.nl/node/69697>

geregionaliseerde voedselproductie, en door ontbossing en natuurvernietiging voor aanleg van plantages van exportgewassen en veeranches te stoppen.⁷

- o de Europese biobrandstoffenrichtlijn (10% biobrandstof in 2020) wordt afgeschaft, tevens wordt de import van biobrandstoffen uit ontwikkelingslanden verboden.

Stoppen van de Nederlandse en Europese schending van mensenrechten en een einde aan *green washing*:

- Er wordt een parlementaire enquête (of onderzoek) uitgevoerd naar de huidige en toekomstige schending van mensenrechten als gevolg van het afsluiten van bilaterale- en regionale vrijhandelsverdragen, de WTO-verdragen, en de programma's van Wereldbank en IMF. Dit betreft met name het recht op voedsel, water en levensonderhoud. Nederland en de EU passen deze verdragen zo aan dat mensenrechtenschendingen niet langer voorkomen.
- Idem voor de huidige voorstellen voor een nieuw klimaatakkoord.
- Multinationals die via winning van grondstoffen, productie, import of handel bijdragen aan mensenrechtenschendingen in landen buiten Europa, worden hiervoor strafrechtelijk aansprakelijk gesteld, in het land van herkomst en/of het land waar het misdrijf is begaan.
- *Specifieke eis aan maatschappelijke organisaties:* Het Wereldnatuurfonds en Solidaridad trekken zich terug uit de *Round Table on Responsible Soy* en *Roundtable on Sustainable Palm Oil*.
- De Nederlandse overheid stopt de subsidiering aan genoemde *greenwash*-platforms. Ook de €100 miljoen aan overheidssubsidies aan het Initiatief Duurzame Handel worden drastisch teruggebracht en de programma's op gebied van soja, palmolie, suikerriet, tropisch hout en kweekvis worden gestaakt. Grootschalige import van deze producten is niet duurzaam mogelijk, en de IDH geeft importerende bedrijven onterecht een groen imago met belastinggeld.
- Om het huidige misbruik door het bedrijfsleven van de term 'duurzaam' te voorkomen wordt via een brede maatschappelijke discussie vastgesteld welke (bindende) criteria hiervoor gelden. Deze criteria gelden ook voor alle aankopen door de nationale, provinciale en lokale overheid. Enkele suggesties: geen (indirecte) schending van mensenrechten, sluitende kringlopen van mineralen en zoet water, geen natuurvernietiging en geen verdrijving van boeren, herders en inheemse volkeren van hun land – inclusief door indirecte verandering van landgebruik, zo min mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen, geen genetische manipulatie, respect voor het soortelijke gedrag van dieren in de veehouderij, en een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk.

Voordelen van deze voorstellen

Door een veel meer zelfvoorzienend Europa (voedsel, veevoer, energie, hout en textiel), krijgen boeren in ontwikkelingslanden hun lokale markten en natuurlijke hulpbronnen terug voor hun eigen voedselproductie en levensonderhoud. Deze grotere zelfvoorziening en een drastische Europese energiebesparing, bieden ook de beste waarborg op toekomstige Europese voedsel- en energiezekerheid, biedt boeren in Noord en Zuid kostendekkende prijzen en consumenten eerlijke prijzen voor rechtvaardige en ecologische producten. Het levert ook veel nieuwe banen op in de (regionale) verwerkende industrie en handel. Kringlopen van steeds schaarser worden mineralen en zoet water worden gesloten, de Europese bijdrage aan klimaatverandering neemt drastisch af, de Europese bijdrage aan natuurvernietiging in ontwikkelingslanden wordt gestopt, en het Europese landbouwbudget wordt veel effectiever ingezet.

Maar vooral: Europa neemt haar verantwoordelijkheid en maakt zoveel mogelijk een einde aan het schenden van de mensenrechten op voedsel, water en levensonderhoud van mensen binnen en buiten Europa.

---

⁷ Zie: *Small scale sustainable farmers are cooling down the Earth:* <http://www.viacampesina.org/dl/click.php?id=14> en *Small farmers can cool the planet:* http://www.grain.org/o_files/climatecrisis-presentation-11-2009.pdf

Deze voorstellen worden ondersteund door de volgende 40 organisaties en bedrijven (stand per 19 juli 2015):

- Amsterdams Vredescafé
- ASEED Europe - Action for Solidarity, Equality, Environment, and Diversity Europe
- Atlantis Handelshuis BV/ St. Helderse Hallen
- Bangsa Adat Alifuru
- Behoud de Parel (Noord-Limburg)
- CIMI, Cigla for Indigenous Missionary Council, Brazilië
- Climate Justice Action Nederland
- Congregatie Zusters van Liefde, Schijndel
- Corporate Europe Observatory
- EVS - EcoVrede
- Free West Papua Campaign (NL)
- Front Siwa Lima
- Fund Rescue Maluku Sekarang
- Gifsoja.nl
- Haagse Mug
- Indigenous Movement
- Kollektief Rampenplan
- Leef op Safe Horst aan de Maas
- Museum Maluka (MuMa), Utrecht
- Nederlandse Provincie van de Zusters van de Sociëteit van Jezus, Maria en Jozef
- Nieuw Nederland (politieke partij)
- NVLV – Netwerk Vitale Landbouw en Voeding
- Radio Siwa Lima
- Society "Sustainable development", Azerbeidzjan
- SP - Werkgroep Land- en Tuinbouw Noord-Limburg
- stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen (SHI)
- Stichting Aarde
- Stichting Leven met de Aarde
- Stichting Nusa AlifURU
- Stichting Oyugis Integrated Project, Nederland
- S.V.D.; Missionarissen van het Goddelijk Woord in Nederland en België
- Vasten voor Vrede, België
- Voetprint Cooking
- Wij stoppen steenkool
- Werkgroep Gerechtigheid en Vrede van de Missionarissen van Afrika
- Werkgroep Openheid naar de wereld, van de Zusters Franciscanessen van Etten
- WILPF Nederland - Women's International League for Peace and Freedom
- Wolverlei geitenhouderij
- Young & Fair
- Zonnehoeve Ing. P.M.A. van IJzendoorn MED

Deze voorstellen worden ondersteund door de volgende 271 burgers in binnen- en buitenland (met eerst het supportteam, de (28) vasters en/of sprekers op Wereldvoedseldag 16 oktober 2011):

Alowieke van Beusekom	Hugo Beunder	Marianne Juffermans
seMUel Sahureka	Conny Bergé	Tracy Worcester,
Co van Melle, <i>arts</i>	Wilbrord Braakman	Engeland, documentaire- maakster <i>Pig Business</i>
Thomas Reineke	Linda Coenen	Sophie Schaffernicht,
Biju Negi, India	Paul Hendriksen	Oostenrijk
Riky Schut-Hakvoort	Francine Thielen	Scott Cetie, Duitsland
Lies Visscher	Jan Juffermans, <i>Voor Mondiale Duurzaamheid</i>	Kirsten Smallenberg

Jan Assies		Jan Dijkgraaf
Edwin Cornelissen	Annelies Schorpion, België	Joris Heylen, België
Niels Gorisse	Jaya Mishra, India	Lucija Talijancic, Kroatië
Irma Beusink	Paul Connor, Australië	Pelle Berting
Jan Schut	Karen Eliot	Hugo Klip
Zr. Margreet van Wijk	Dante Ryel, Canada	Anton van Alebeek
Trees Daverveld	Sara Svensson, Zweden	Baba Conteh, Zwitserland
Jan Willem van Leenhoff	Modroocka Klimova	Iris van Alebeek
Klaas Strooker	Daria De	Kartini Le Grand
Rix Kijne	Małgorzata Bortko, Polen	Greet Goverde
Renu Thakur, India	Marek Griks	Nico Schoen
Guus Geurts	Wiebe de Boer	Jan Janssen
Oridek Ap	Pieter Jansen	Michael van Rengs
<u>Overige ondersteuners:</u>	Didi Van Dijk	Jacques Kelleners
Lou Keune	Varpu Sairinen	Bart Visscher
Hay Coenen	Kushal Neogy, India	Jelle de Groot
Paulina Lovo Lily Marlene	Elvira Helena Brock Mendoza	Çağdaş Öğüt
Eelco Fortuijn	Hylke Sierksma	Jean Armand Bokally, Kameroen
Bart van Baardwijk	Marc van der Sterren	Loes Berkhout
Jayakumar Chelaton, India	Liza Hirschegger	Job van Weelden
David Sánchez Carpio, Spanje	Paulus Benny Bernady, Indonesië	Ian Wagenhuis
Laís Lima, Brazilië	Petra Lala	Lin Tabak
Rashmi Painuly, India	Paul Geurts	Rozi Konjo, Ethiopië
Luka van Tudor	Senada Rougoor- Mahalbasic	Eddy Lerou
Michal Zareba	Karlijn Dijkgraaf	Ammy Langenbach
Krishan Kalsi, India		Monique Veenstra

Theo Weenink		Harry van Houdt
Alec Boswijk	Martijn Stekelenburg	Ger Vankoolwijk
Brenda Strooker	Linda van IJendoorn	Gerard Floor
Irmi Salzer, Oostenrijk	Patricia Bergink	Luc Vankrunkelsven, <i>Wervel</i> , België
Pankaj Bhuskan, India	Cokky Klein Hofmeijer	Els van Dongen
Stephan Eshuis	Sibe Jan Kramer	Lucas Buur
To Elting	Mariana Cristova, Bulgarije	A. Matahelumual
Zr. Ancilla Martens	Marja van Hedel	Jacob M. Sahureka
Zr. Jacoba de Ceuster	Esin Candan, Turkije	Jacqueline Vorst Benghazi
Zr. Augustina Bastiaansen	Carllien van de Stadt-Sabel	Benjamin Pessy
Zr. Jean-Marie Verhulst	Niels Hollenbeek Brouwer	Dirk Hart
Netty Sanchez	Erna Klaasse-vanMaaren	Naomi Sahureka
Rentia Krijnen	Joke Coldenhoff	Mireille van Hout
Pablo Eppelin	Antonis Koul, Griekenland	Milly Cuijpers
Jeannette Albers	Cevher Demir, Turkije	M.W. Sahureka
Jenny Gkougki, Griekenland	Louis Banens	John Habets
Anwar Siwa	Abraham Jochem	Jaap Schouls
Caroline Docters van Leeuwen	Fred van Eenbergen	Edwin Matahelumual
John La Haye	Janneke Juffermans	Ans van Oers
Anastasia Poimenidou, Griekenland	Anne Maatoke	José van Leeuwen
Piet van der Lende	Edwin de Bruijn	M. Talarima
Jaap Simonis	Joop Eggermont	D. Tuynman
Nellie Werner	Sibbe Jan Kramer	Geurt van de Kerk
Taru Salmenkari en Mussu, Finland	Fenna Bastiaansen	Rymke Wiersma - <i>Atalanta</i>
Mike Venekamp	Rosan Stuijt	Ingrid van der Beele
	Peter Huber	Floor Hermans
	Monic van Houdt-Geurts	

Mart Schellekens	Carlo Duncan, Italië	<i>Heelheid van de Schepping (GVS) van S.V.D.</i>
Hans Wijering	John Huige	Helena Kartsen
Ramona Fortuna	Tijn van Beurden	Joost Schneiders – Evers
Rinie van der Zanden	Bart de Boer	Wilhelmine van Hövell
Gerdien Kleijer	Coby Baars Jeroen Flapper	Paul Delrue, <i>Missionaris van Scheut, Brussel</i>
Hellen Opie	Louise Bredero	Peter van den Berg
Akindimeji Olabode, Nigeria	Roeland Schweitzer	Emil Möller
Wim Gielingh	Jeroen Flapper	Bets Verbakel
Welmoed van Mansvelt	Henk van de Wal	Fatima-Zohra Buurman
Maaïke Wijngaard	Suze Lases	Atit Sigari
Chomi Tegeltija	Sjef Kuppens, <i>mafr</i>	Philip de Goey
Roosje Hart	Zr. Albertha te Wierik	Juan Noguera
Gerrit Barnard	Johanna van Woerkum	Dorien Soons
Frank Ntim	Antoinette Witjes	Lars Keizerswaard
Willem van Middendorp	Zr. Margaret Lammerts	Willem Hoogendijk
Marc Joolen	M.A.J. van den Eijnden	Peter Lubbers
Nona Verzijde	D. Huismans	Aristide Amok
Rowena Latupeirissa	R. Freijse	Maranke Spoor
Firhanna Ohorella	A. de Groot	Agnes Konings, België
Batti Sahureka	M. Krupers	Ademir Arapovic
Otto Sahureka	Zr. Marianne Kemmeren	Renate Ebner
Julius Arnoldus Tahamata	J. Senten	Rob Bleijerveld
Lounusa Besi	J. v.d. Wiel Ingrid van Dijk	Jurrien Kok
Matua Maone Matulesij	Zr. Imaria Niessen, <i>SSPS</i>	Like Kocken
Paul Metz	Peter van de Wiel, <i>coördinator van de commissie</i>	Kris Tsakona, Griekenland
Cor van den Brand	<i>Vrede, Gerechtigheid en</i>	

Karina Kroft

Piet Kroft, *voorzitter*
Mondiaal Platform Venray

Cees Sies

Marc Oyserman

Hugo Hooijer

Joyce van Heijningen

Nel Sahuleka

Adrie Noordhuis

Grace Jagdewsing

Piet Siebers

Mariska Laan

Nathalie van der Vorst

Lia Heemskerk

Harry van den Berkmortel

Dette Glashouwer

Janneke Trapman

Dela Geerling

Bea Segers

Yvonne Soudijn

Wout Hermans
Jan Diek van Mansvelt

Marc Siepman

Carol Schyns

Theo Berendsen

Quetzal Tzab

271

Werkgroep Voedselrechtvaardigheid: www.foodjustice.eu

Contactpersoon:

Guus Geurts,
06 – 4397 9849
guusgeurts@yahoo.com
www.guusgeurts.nl

19 juli 2015

2. Vastenactie (en hongerstaking) voor voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid

- Achtergronden, inspiratie en activiteiten om de ‘vergeten’ voedsel-, energie- en klimaatcrises aan te pakken

Amsterdam, 31 oktober 2011,

Aan:

- De Minister van Algemene Zaken, de minister van Economie, Landbouw en Innovatie, de staatssecretaris van Landbouw en Internationale Handel, de minister van Infrastructuur en Milieu, de staatssecretaris van Milieu, de minister van Buitenlandse Zaken, de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking;
- De Tweede Kamerleden van de Vaste Commissies: Economie, Landbouw en Innovatie (met name Landbouw en Internationale Handel), Infrastructuur en Milieu, Buitenlandse Zaken (inclusief Ontwikkelingssamenwerking) en Europese Zaken;
- De directeuren van Solidaridad, het Wereld Natuurfonds Nederland en het Initiatief Duurzame Handel.

Mijne dames, heren,

In navolging van een brief aan u over dit onderwerp op 10 oktober vindt u hierbij een nieuwe brief, omdat de actie van vorm is veranderd. Ook vindt u in dit document en bijgevoegde document een geactualiseerde lijst met ondersteunende organisaties en activiteiten.

In het bijgevoegde document vindt u een analyse en een aantal voorstellen op gebied van:

- **Voedselsoevereiniteit binnen landbouw- en handelsbeleid;**
- **Klimaatrechtvaardigheid en energiezekerheid;**
- **Het stoppen van de Nederlandse en Europese schending van mensenrechten en van *green washing*.**

Deze voorstellen worden per vandaag ondersteund door 27 ontwikkelings-, milieu-, boeren-, mensenrechten-, inheemse volkeren- en vrouwenorganisaties én bedrijven, en 161 individuele burgers in binnen- en buitenland. Deze worden allemaal genoemd in dat document.

In deze brief vindt u de achtergronden en de inspiratie van de keuze van:

- een aantal mensen in Nederland en daarbuiten, om deze voorstellen kracht bij te zetten middels een vastenactie van 24 uur op Wereldvoedseldag 16 oktober (28 mensen), 1 november (7 mensen), 20 en 24 november en 14 december;
- één individu om deze actie vanaf 1 november voort te zetten middels een veertig-daagse vastenactie, waarbij hij niets zal eten en alleen water en kruidenthee zal drinken, aangevuld met zouten op doktersadvies,
- de keuze van ditzelfde individu om deze actie – afhankelijk van uw reactie op genoemde voorstellen – vanaf 11 december mogelijk te vervolgen door een hongerstaking voor onbepaalde tijd.

Daarnaast vindt u meer informatie over de overige activiteiten die worden uitgevoerd binnen deze actie en de ondersteuning daarvan.

Wij wensen u veel inlevingsvermogen, moed en wijsheid toe.

Uit solidariteit met:

- alle (onnodig) hongerige en ondervoede mensen nu en in de toekomst;
- alle huidige en toekomstige klimaatvluchtelingen;

- alle vermoorde, bedreigde en (met geweld) verjaagde boeren, herders, inheemse volkeren en milieuactivisten, die hun leefgebied, manier van levensonderhoud en/of natuurgebieden willen/wilden beschermen tegen oprukkende monoculturen van soja, palmolie, biobrandstoffen en bomen, rundveeranches, fossiele brandstoffenwinning en mijnbouw – met name wanneer deze producten naar Europa worden geëxporteerd;
- alle boeren in Noord en Zuid die door vrijhandelsverdragen van hun lokale, nationale of regionale (b.v. EU) markt verdreven worden;
- alle inheemse volkeren wiens manier van levensonderhoud en cultuur in de verdrukking komt door het huidige op groei, overconsumptie en concurrentie gerichte economische ontwikkelingsmodel;
- alle dieren- en plantensoorten die door toedoen van de mens dreigen uit te sterven;
- onze kinderen en kleinkinderen, die ons zeker zullen vragen: ‘Waarom deden jullie zo weinig/niets toen het nog kon?’;
- zetten **28 Nederlandse en buitenlandse burgers** genoemde voorstellen kracht bij door op Wereldvoedseldag 16 oktober gedurende 24 uur te vasten. Ook op 1 november, 20 november (actiedag Hete Herfst in Amsterdam), 24 november (debat over de Klimaatop in Tweede Kamer) en 14 december (debat over WTO en handel in de Tweede Kamer), zullen een aantal mensen om deze reden 24 uur vasten.
- start **Guus Geurts**⁸ **op 1 november een 40 daagse vastenactie**, waarbij hij niets zal eten en alleen water en kruidenthee zal drinken. Uit solidariteit met genoemde levende wezens doet hij daarmee een dringende oproep aan u om deze voorstellen zo veel mogelijk over te nemen.
- afhankelijk van uw reactie op deze dringende oproep zal hij deze actie **vanaf 11 december mogelijk** voortzetten middels een **hongerstaking voor onbepaalde tijd tot een aantal van de genoemde voorstellen zijn overgenomen**.

Waarom nu?

Gedurende de G20-top in Frankrijk op 3 en 4 november, de VN-klimaatop in Durban Zuid-Afrika (28 november t/m 9 december), en de WTO-top (15 t/m 17 december), en de aanstaande besprekingen over een nieuw Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2014-2020, zullen er cruciale beslissingen worden genomen over de voorziening in basisbehoeften en de toekomst van onze planeet. Daarbij hebben het voorkomen van een desastreuze klimaatverandering, de bescherming van het recht op voedsel en het recht op levensonderhoud van boeren, herders en inheemse volkeren, alles te maken met de politieke keuze voor concurrentie op de wereldmarkt binnen de WTO en andere vrijhandelsverdragen.

Tot nu toe hadden pogingen zoals demonstraties, petitie, lobbybrieven aan de politiek, geweldloze acties, opinieartikelen in kranten en tijdschriften en andere publicaties hebben weinig tot geen effect op het huidige beleid. Argumenten voor een politieke verandering die tot een ecologisch verantwoorde en sociaal rechtvaardige toekomst voor een ieder zouden kunnen leiden, schijnen er niet toe te doen. De lobbymacht van grote multinationale bedrijven op de (inter)nationale overheden is te groot, de moed van politici om te ver af te wijken van *Business as Usual* is te klein, en het geloof in de neoliberale ‘wereldreligie’ is onaangetast ondanks de economische, sociale en ecologische crises waar we midden in zitten.

Vandaar dit verzoek om in deze beslissende maanden voor het klimaat, de regulering van de wereldhandel en het Europese landbouwbeleid, de zaken goedschiks aan te pakken nu het nog kan.

---

⁸ Hij beschouwt deze hongerstaking ook als een spirituele zoektocht en wil deze daarom graag combineren met periodes van meditatie. Hij nam van 19 t/m 28 oktober deel aan een tiendaagse Vipassana-meditatie in België. Bij deze Vipassana-meditatie werd om 6.30 en om 11.00 uur een maaltijd genuttigd, en na 12 uur ‘s middags werd er niet meer gegeten door ‘old-students’ (zie ook: www.dhamma.org). Dit betekent dat Guus Geurts 24 uur vast op 16 oktober, gedeeltelijk vast van 19 t/m 28 oktober en vanaf 1 november de veertig-daagse vastenactie aanvangt.

En daarmee ook tegemoet te komen aan de ernstige zorgen van vele Nederlandse burgers over de voorziening in hun basisbehoeften en die van hun kinderen, in de – nabije – toekomst.

Deze vastenactie en hongerstaking worden mede geïnspireerd door:

- Gandhi, door zijn geweldloze acties (o.a. diverse vastenacties) en zijn pleidooi voor een interreligieuze dialoog. Hij zei verder o.a.: ‘De wereld biedt genoeg voor ieders behoefte maar niet voor ieders hebzucht.’
Verder ontwikkelde hij concepten die nog steeds inspirerend zijn voor een rechtvaardige en milieuvriendelijke toekomst zoals *Swadeshi* (zelfvoorzienendheid, lokalisering), *Swarajya* (zelfredzaamheid, zelfbestuur) en *Satyagraha* (ultieme waarheid, zielenkracht).⁹
- Drie klimaatrechtvaardigheids-vasters die voor en tijdens de Klimaattop in 2009 in Kopenhagen opkwamen voor een rechtvaardig klimaatverdrag, door gedurende 43 dagen niets te eten.¹⁰
- Vertrouwen; met ‘hulp van boven’ zal blijken of we deze actie tot een goed einde kunnen brengen. Hopelijk krijgen ook degenen die ervoor kunnen zorgen dat deze eisen worden ingewilligd deze ‘hulp’ en zijn ze moedig genoeg om hun verantwoordelijkheid te nemen. Die ‘hulp’ kan afhankelijk van de persoon uit verschillende bronnen komen zoals Allah, Jahweh, God, Brahma, Moeder Aarde, voorouders, zielengroepen, het Achtvoudige pad/Dhamma of ‘het goddelijke’ in de persoon zelf.

Bewustwordingsactiviteit, manifestatie en stiledemonstraties, en nationale en internationale ondersteuning:

- Op Wereldvoedseldag 16 oktober werd er een informatie- en bewustwordingsactiviteit georganiseerd rond deze vastenactie en hongerstaking in de Dominicuskerk te Amsterdam. Zie: www.guusgeurts.nl/wereldvoedseldag
- Op 1 november zal een petitie met genoemde voorstellen worden aangeboden tussen 13.15 en 13.45 uur aan de Tweede Kamercommissie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Dit is tevens de eerste dag van de veertigdaagse vastenactie. Van 12.30 tot 14.30 vindt er dan een manifestatie plaats op het Plein voor de Tweede Kamer.
Zie <http://www.facebook.com/event.php?eid=274304525933171>
- Iedere dinsdag vanaf 8 november zal Guus Geurts tussen 9 en 18.00 uur op het Plein plaatsnemen, waarbij medestanders wordt gevraagd hem voor kortere of langere tijd te vergezellen. Het gaat dan om – zo lang dit fysiek mogelijk is – 8, 15, 22, 29 november en 6 december. Op die dagen zal er tussen 13.30 en 15.00 uur een stilte-actie houden op het Plein, met windlichten. Dit met als doel de Tweede Kamerleden op te roepen om in het gelijktijdige Vragenuur ook aandacht te schenken aan de ‘vergeten voedsel-, klimaat- en natuurlijke hulpbronnen crises’, en wat minder aan hypes en de favoriete onderwerpen van de afgelopen 10 jaar: criminaliteit, integratie en immigratie.
- Zowel nationaal als internationaal wordt deze vastenactie en hongerstaking ondersteunt. Zie voor de Nederlandse tekst en ondersteuning: <http://www.causes.com/causes/634694-steun-voor-hongerstaking-voor-voedselsoevereiniteit-en-klimaatrechtvaardigheid>
- Voor de Engelse tekst en ondersteuning: <http://www.causes.com/causes/635070-support-for-hunger-strike-for-food-sovereignty-and-climate-justice>

Hoogachtend,

Guus Geurts, namens Werkgroep Voedselrechtvaardigheid (www.foodjustice.eu), de mee-vasters en andere mensen die deze acties op wat voor manier dan ook – moreel – ondersteunen

---

⁹ - Een aanrader op dit gebied: *Gandhi's Swadeshi – The Economics of permanence*, Satish Kumar, zie: <http://caravan.squat.net/ICC-en/Krrs-en/ghandi-econ-en.htm>,

- Meer informatie over *Swadeshi*: <http://www.transitiontownrotterdam.nl/wiki/Swadeshi>

- Uitleg over *Satyagraha*: <http://en.wikipedia.org/wiki/Satyagraha>

¹⁰ Zie voor de doelen, achtergronden, deelnemers en korte-termijn-meevasters : www.climatejusticefast.com

3. Activiteiten

- Deze actie was zeker geen éénmansactie. Zo werd er op 16 oktober tijdens Wereldvoedseldag 24 uur gevast door 28 mensen in binnen- en buitenland, op 1 november door 7 mensen, op 20 november door 3 mensen, 24 november door 5 mensen en op 13 december door 5 mensen.
- Op 16 oktober werd een publieksbijeenkomst over dit onderwerp georganiseerd in de Dominicuskerk te Amsterdam, met zo'n vijftig bezoekers. Er waren sprekers namens vrouwen-, jongeren-, milieu-, ontwikkelings-, boeren-, en inheemse volkeren-organisaties.
- Op de dinsdagen 1, 8, 15 en 22 november waren steeds tussen de 8 en 20 mensen aanwezig op het Plein voor de Tweede Kamer in Den Haag tussen 9.30 en 16.30 uur. Op 1 november werd een petitie aangeboden met alle voorstellen aan de Kamercommissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Op die dagen werd er tussen 13.30 en 15.00 uur een stilte-actie gehouden met windlichten. Dit met als doel de Tweede Kamerleden op te roepen om in het gelijktijdige Vragenuur ook aandacht te schenken aan de 'vergeten voedsel-, klimaat- en natuurlijke hulpbronnen crises', en wat minder aan hypes en de favoriete onderwerpen van de afgelopen 10 jaar: criminaliteit, integratie en immigratie.
- Op 24 november werd er een klimaatmanifestatie georganiseerd op het Plein voor de Tweede Kamer, ter voorbereiding op het Tweede Kamerdebat over het klimaat. We werden toegesproken door Paulus Jansen (SP) en Liesbeth van Tongeren (GroenLinks). Verder werd er muziek gespeeld. Na afloop namen we plaats op de publieke tribune in de Tweede Kamer.
- Guus Geurts gaf lezingen op 7 november tijdens *Occupy College* op het Beursplein te Amsterdam, en op 11 december tijdens *Occupy the Climate* bij de Hemweg-kolencentrale, te Amsterdam, zie www.wijstoppensteenkool.nl
- Vanaf 2012 werd de campagne voortgezet, via lezingen en een strategie-bijeenkomst voor alle ondersteuners op 30 maart 2012. Destijds werd samen met anderen het Voedsel Anders-netwerk opgezet. Een werkgroep uit dit netwerk organiseert de *Voedsel Anders-conferentie – Naar eerlijke en duurzame voedsel- en landbouwsystemen*. Deze wordt op 21 en 22 februari 2014 gehouden in Wageningen. Meer informatie en aanmelding via: <http://aardeboerconsument.nl/conferentie2014/>
- Mede geïnspireerd door deze actie vertrok documentairemaker Wiek Lenssen naar Brazilië om een documentaire te maken over de problematiek van de grootschalige sojaproductie voor de Guarani-indianen en andere omwonenden in Brazilië. Op 1 oktober 2012 werd het debat 'Varkens en soja' tijdens de Floriade in Venlo gehouden waarbij deze beelden vertoond werden. Het debat werd georganiseerd door Oxfam/Novib, Milieudefensie, Vereniging Behoud de Parel, Wiek Lenssen Filmproducties en Werkgroep Land- en tuinbouw van de SP. Een videoverslag van deze bijeenkomst en beelden over de negatieve gevolgen van de sojateelt voor de Guarani-indianen in Brazilië is te zien via: wieklenssenfilm.nl
- Op 11 september 2012 werd er in Amsterdam een consultatie gehouden tussen ontwikkelings-, milieu- en boerenorganisaties over alternatieven voor het huidige Europese handels- en landbouwbeleid, binnen het Europese samenwerkingsverband: Alternative Trade Mandate Alliantie (ATM). Zie voor meer informatie over ATM: alternativetrademandate.org
- In 2013 werd verder gewerkt aan een gemeenschappelijke ATM-tekst op gebied van landbouw en voedsel onder coördinatie van Guus Geurts namens Platform Aarde Boer Consument en Werkgroep Voedselrechtvaardigheid. Ook commentaar via een online consultatie werd verwerkt. De definitieve tekst verscheen samen met de alternatieven op andere terreinen op alternativetrademandate.org Op 26 en 27 november 2013 in Brussel werden de voorstellen gepresenteerd aan het publiek en wordt er een campagne gevoerd richting de Europese verkiezingen in mei 2014.
- Op 26 mei 2013 in Wageningen tijdens de March against Monsanto en op 30 oktober 2013 tijdens een demonstratie tegen de conferentie Crop World Global bij de RAI in Amsterdam sprak Guus Geurts de aanwezigen toe: *Hoe gaan we de wereld werkelijk voeden?* Zie [het videoverslag van deze toespraak](http://aseed.net/nl/hoe-gaan-we-de-wereld-werkelijk-voeden/) en voor de tekst: <http://aseed.net/nl/hoe-gaan-we-de-wereld-werkelijk-voeden/> .

4. Vorderingen in de politiek

- De SP fractie vroeg het kabinet in de procedurevergadering van 8 november 2011 te reageren op onze voorstellen. Deze reactie werd geschreven door staatssecretaris Bleker, en is hier te vinden: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/11/17/kamerbrief-met-reactie-op-de-petitie-voedselsoevereiniteit-en-klimaatrechtvaardigheid.html>
- Op 16 november zijn de voorstellen opgestuurd naar de Tweede Kamer Commissies ELI, Infrastructuur en Milieu, en Buitenlandse Zaken, maar dan uitgesplitst per Algemeen Overleg in de Tweede Kamer. Dit om de kans op moties over deze voorstellen zo groot mogelijk te maken. Zie: http://www.foodjustice.eu/docs/11-11-16_AO-Voorstellen_voedselsoevereiniteit_en_klimaatrechtvaardigheid.pdf
- Op 6 december werd er nogmaals een dringende oproep verstuurd aan de Tweede Kamer Commissies ELI, Infrastructuur en Milieu, en Buitenlandse Zaken, met de voorstellen gesplitst per komend debat. Zie: [www.guusgeurts.nl/inhoud/artikelen/11-12-06 Laatste dringende oproep voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid.doc](http://www.guusgeurts.nl/inhoud/artikelen/11-12-06_Laatste_dringende_oproep_voedselsoevereiniteit_en_klimaatrechtvaardigheid.doc)
- De SP diende op 14 december tijdens de behandeling van de begroting Landbouw en Natuur een motie in om te komen tot een verbod op *landgrabbing* door Europese bedrijven, pensioen- en beleggingsfondsen. Een andere motie van hen betrof een onderzoek in te stellen naar de negatieve effecten van bilaterale en regionale vrijhandelsverdragen voor de landrechten van kleine boeren en inheemse volkeren, en de voedselzekerheid in ontwikkelingslanden.
- Op 16 december werd een oproep verstuurd naar de Tweede Kamer om genoemde twee SP-moties te steunen, en een motie van de Partij voor de Dieren die op 21 december werd ingediend. Deze laatste betrof het intrekken van de overheidssteun aan de RTRS en RSPO en het drastisch verminderen van deze subsidies aan het Initiatief Duurzame Handel. Zie hiervoor: <https://www.partijvoordedieren.nl/tweedekamer/moties/i/1394>
Deze moties zouden op 20 respectievelijk 22 december in stemming worden gebracht.
Zie voor deze brief aan de Tweede Kamer: [www.guusgeurts.nl/inhoud/artikelen/11-12-16 Oproep voedselrechtvaardigheid stemming 20 en 22 december.doc](http://www.guusgeurts.nl/inhoud/artikelen/11-12-16_Oproep_voedselrechtvaardigheid_stemming_20_en_22_december.doc)
- Op 19 december werd deze oproep herhaald aan de CDA-fractie in de Tweede Kamer met een copie aan een aantal CDA-leden. Hierbij werd vooral gevraagd in te stemmen met de motie over het onderzoek naar de negatieve gevolgen van vrijhandelsverdragen tussen de EU en ontwikkelingslanden. Op 17 december verscheen namelijk dit artikel over de rampzalige effecten voor de voedselzekerheid in India door het af te sluiten vrijhandelsverdrag tussen de EU en India, zie hiervoor: <http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2011/12/17/vrijhandelsverdrag-eu-india-rampzalig-voor-voedselzekerheid>
- Naar aanleiding van het klimaatdebat op 24 november diende de Partij voor de Dieren 2 moties in over een verbod op import van olie afkomstig van teerzanden, en een importverbod van plantaardige olie bestemd voor biobrandstoffen. Helaas haalden ook deze moties geen meerderheid.
- De directies van Solidaridad, het Wereld Natuur Fonds en het IDH hebben niet gereageerd op het toezenden van onze voorstellen aan hen.
- Uiteindelijk werd op 10 oktober 2013 op initiatief van de Partij voor de Dieren wel een meerderheid behaald in de Tweede kamer voor een [motie die pleit voor een Europees importverbod voor olie afkomstig uit teerzanden](#).

5. Media-aandacht over de vastenactie (de nieuwste artikelen als eerste)

- Op 7 januari 2012 verscheen het artikel *Hongerstaker vindt actie geslaagd* in de Nieuwe Oogst, zie:

- Op 22 december 2011 verscheen een artikel *Geurts teleurgesteld over respons op vastenactie* in het Agrarisch Dagblad, zie: <http://www.agd.nl/Artikel/578401/Geurts-teleurgesteld-over-respons-op-vastenactie.htm>

- Op 21 en 22 december verscheen een artikel over het einde van de vastenactie door de GPD-bladen in o.a. Dagblad de Limburger, Limburgs Dagblad, BN/De Stem, Brabants Dagblad, Tubantia, De Gelderlander, Eindhovens Dagblad en PZC. Helaas was de kop negatiever en het artikel een stuk korter dan met de

journalist besproken:

Dit was de door mij geautoriseerde langere en wat 'positievere' versie: in iets andere vorm verscheen die op 21 of 22 december in De Stentor en het Nederlands Dagblad.

- Op 10 december maakte documentairemaker Wiek Lenssen een filmopname met interview voor zijn nieuwe documentaire over de Limburgse varkenssector. Deze video http://youtu.be/2WVI_96HC7M (6,5 minuut) geeft een goed beeld van de laatste fase van de vastenactie en de sojaproblematiek. Wiek Lenssen stuurde deze video naar verschillende TV-actualiteitenprogramma's.

- Op 15 december plaatste de Wereldomroep een artikel *Honger naar een nieuw voedselsysteem* over de actie in relatie tot de WTO-top op haar website:

<http://www.rnw.nl/nederlands/article/honger-naar-een-nieuw-voedselsysteem>

hier is ook een Engelse versie van: <http://www.rnw.nl/english/article/hunger-change-world-food-system>

- Op 13 december zond de Amsterdamse TV-zender AT5 een interview van 20 minuten met me uit bij het programma 020-live en, hiervan was ook 1,5 minuut te zien in het AT5-nieuws. Zie hiervoor: <http://www.at5.nl/tv/at5-nieuws/aflevering/8797> (na ongeveer 10-15 minuten)

- Op 12 december verscheen een interview *Vrijhandel gaat boven recht eigen volk te voeden* in de

Volkskrant, zie:

- Op 8 december verscheen een artikel *Guus Geurts nog steeds in hongerstaking* in het weekblad

Peel en Maas (Noord-Limburg), zie:

- Op 7 december verscheen het persbericht *Laatste week vastenactie - Eerste week hongerstaking?* op de

website van Nieuwsbank.nl, zie: <http://www.nieuwsbank.nl/inp/2011/12/07/A002.htm> en:

- Op 7 december verscheen een artikel *Hongerstaking op de voorpagina van De Trompetter / E3-journaal editie Venray - Horst*, zie: http://www.prepresskelpen.nl/epaper/4911_e3venray/index.html#/40/

- Op 6 december verscheen een artikel *Geurts overweegt vastenactie vanwege voedselsoevereiniteit voort te zetten* in het Agrarisch Dagblad, zie: <http://www.agd.nl/Artikel/577487/Geurts-overweegt-hongerstaking-vanwege-voedselsoevereiniteit-voort-te-zetten.htm>

- Op 2 december verstuurde ik een opinie-artikel Links alternatief naar Vrij Nederland, zie:

- Op 1 december verscheen een opinie-artikel Red het klimaat, de voedselzekerheid én de banen op de website Joop.nl als reactie op een artikel van Pieter Hilhorst in de Volkskrant, zie: http://www.joop.nl/opinies/detail/artikel/in_je_eentje_houd_je_de_opwarming_niet_tegen/

- Op 25 november verscheen een opinie-artikel 'Zelfvoorziening' in Dagblad De Limburger, zie:

- Op 24 november verscheen er een interview in weekblad Intermediair zie pagina 3 en 50: <http://www.intermediair.nl/epaper/2011/47/index.html#/2/> Op 8 december verscheen een rectificatie in dit blad over het belang van overheidsingrijpen.

- Op 24 november verscheen een opinie-artikel 'Vastenactie voor voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid' op de website van Vice Versa, vakblad voor ontwikkelingssamenwerking, zie: <http://www.viceversaonline.nl/2011/11/vastenactie-voor-voedselsoevereiniteit-en-klimaatrechtvaardigheid/>

- Op 20 november verscheen het interview *Is Guus gek?* op de website Foodlog, waarna een discussie ontstond, zie: <http://www.foodlog.nl/artikel/is-guus-gek>

- Op 17 november verscheen er een interview in het Agrarisch Dagblad, zie:

- Op 15 november verscheen er interview in dagblad Trouw, zie:

- Op 13 november verscheen een interview in het tijdschrift Nieuwe Oogst, zie:

- Op 2 november verscheen een vermelding van de vastenactie in de Volkskrant (pag.4) :

- Op 1 november verscheen het artikel *Mauro of Guus* op de website van journalist Marc van der Sterren, zie: <http://www.marcvandersterren.nl/wat-ik-vind/81-mauro-of-guus>

- Het tijdschrift ZOZ van Omslag publiceerde een artikel over de vastenactie in de november-editie. Zie ook: <http://www.omslag.nl/nieuws/00541.html>

- Ook is de actie opgenomen in de Aktie Agenda, zie: <http://www.aktieagenda.nl/bin/select?p=overal&t=vluchtelingen>

- Op 30 oktober werd ik geïnterviewd bij 'De Stemming' van L1-radio, terug te beluisteren via (eerste uur, rond 11.40 uur): <http://www.l1.nl/radio/Stemming>

- Weergave met beeld van het gesprek met Elma Drayer op 12 oktober (rond 15.20) op Radio 1 bij EO 'Dit is de Dag': <http://radio.omroep.nl/i/40136/>

- Een interview over deze actie verscheen op 11, 12 en 13 oktober in het Nederlands Dagblad, De Gelderlander, BN De Stem, het Eindhovens Dagblad, De Stentor, Tubantia, het Leids Dagblad, de Gooi en Eemlander, de Limburger, de Leeuwarder Courant en waarschijnlijk andere dagbladen.

Zie: http://horst.sp.nl/2011/ik_wil_alles_hebben_geprobeerd.jpg en:

6. Mogelijkheden tot nationale en internationale ondersteuning van de vastenactie en hongerstaking voor voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid

Mensen die de vastenactie / hongerstaking voor voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid willen ondersteunen kunnen dat doen op de volgende manieren:

- Door de **voorstellen mede te ondersteunen** als organisatie, bedrijf of op persoonlijke titel, dan dit svp liefst zo snel mogelijk door te geven. De ge-update lijst met ondersteunende organisaties en personen wordt periodiek op de website www.foodjustice.eu aangepast.

- Door deze voorstellen en/of acties ook te ondersteunen via:

<http://www.causes.com/causes/634694-steun-voor-vastenactie-en-hongerstaking-voor-voedselsoevereiniteit-en-klimaatrechtvaardigheid>

- En deze dan hopelijk ook te **verspreiden** aan je netwerk (*invite friends*);

- Of voor de Engelse versie en buitenlandse vrienden, deze te gebruiken:

<http://www.causes.com/causes/635070-support-for-hunger-strike-for-food-sovereignty-and-climate-justice>

- Zou u deze campagne op gebied van voedselsoevereiniteit en klimaatrechtvaardigheid financieel willen ondersteunen dan kunt u een bijdrage overmaken op bankrekening 8119.93.124 t.n.v. Stichting Platform Aarde Boer Consument onder vermelding van 'Campagne voedsel en klimaat'.

Alvast hartelijk bedankt voor welke steun dan ook! Reacties zijn natuurlijk ook welkom.

Guus Geurts, Werkgroep Voedselrechtvaardigheid, mede namens de mee-vasters, en alle andere mensen die deze acties op wat voor manier dan ook – moreel – ondersteunen

Voor reacties en aanmelding voor genoemde ondersteuning s.v.p. mailen of bellen naar:

guusgeurts@yahoo.com

020 – 6387578

06 – 43979849

Meer info:

www.foodjustice.eu : de voorstellen met alle ondersteunende maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers in binnen- en buitenland

www.guusgeurts.nl : op de homepage zijn alle documenten te downloaden en relevante links te vinden